

De sterkte van de arm: feiten en mythes. De ontwikkeling van de politiesterkte sinds 1994 (2012). J.H. Haagsma, T.M. Rümke, I. Smits, E. van der Veer en C.J. Wiebrens (AEF, Utrecht). Politiewetenschap 59a

Deel 1 van een tweeluik naar de ontwikkeling van de politiesterkte, nationaal en internationaal. In dit deel wordt de nationale ontwikkeling van de politiesterkte in kaart gebracht in de periode 1994-2010. De sterkteontwikkeling wordt afgezet tegen nationale beleidsinvesteringen en daarmee verbonden opbrengsten.

Onderzoeksvragen

1. Hoe heeft de formatieve sterkte van de Nederlandse politie zich ontwikkeld sinds de regiovorming?
2. Indien er sprake is van een stijging, waar is de extra sterkte naartoe gevloeid?
3. Hoe effectief is de landelijke sturing geweest sinds de regiovorming ten aanzien van de formatieve sterkte en het budget van de Nederlandse politie?

De focus ligt op vier thema's: opsporing, wijkgerichte aanpak, jeugd en geweld

Methoden van onderzoek

- kwantitatieve data-analyse van formatieplannen van de korpsen en budgetgegevens vanuit BZK, van de jaren 1994, 1999, 2004 en 2009
- documentenanalyse (beleidsstukken), waaronder wet- en regelgeving en kabinetsprogramma's.

Samenvatting

Met dit rapport wordt de ontwikkeling van de politiesterkte voor de periode 1994-2009 in kaart gebracht en wordt onderzocht welke invloed landelijke impulsen in de vorm van beleids- en budgetimpulsen (i.e. het verstrekken van geoormerkte budgetten) in die periode hebben gehad op de ontwikkeling van de formatieve sterkte en het budget dat de korpsen ter beschikking hebben.

Het onderzoek heeft in het kort de volgende inzichten opgeleverd; ze betreffen zowel de groei van de omvang als de verdeling van de sterkte naar specifieke taakdomeinen en niveaus van sturing en uitvoering:

De formatieve sterkte van de politie in 1994-2009 is sterk toegenomen, ook relatief gezien als men de bevolkingsgroei in aanmerking neemt;

In het algemeen is de sterktegroei vooral 'ten goede' gekomen aan de opsporing, met inbegrip van specialistische ondersteuning, de informatieorganisatie en staf- en beleidsfuncties. Dit alles weerspiegelt de toegenomen focus op de opsporing, informatisering en automatisering en de groeiende 'beleids- en bestuursdruk';

Contrair aan de opsporing is de sterkte-ontwikkeling in de basispolitiezorg. Deze is relatief sterk en vanaf 1999 ook absoluut afgenomen; een afname die nog enigszins wordt 'gedempt' door de toedeling van 500 extra wijkagenten. Dit roept het beeld op dat de sterktegroei, zeker vanaf 1999, niet ten goede is gekomen aan meer 'blauw op straat' (met als kanttekening dat meer blauw op straat ook langs andere wegen gerealiseerd kan worden, bijvoorbeeld door vermindering van uren op het bureau);

De formatieve sterkte bij wijk- en districtsrecherche is bijna verdubbeld; ook dat wijst op de verschuiving in accent van 'blauw' naar opsporing;

In de onderzochte periode is in toenemende mate sprake van meer sturing door middel van geoormerkte budgetten of prioriteiten.

In het rapport is, voor zover mogelijk, ook gekeken naar output en outcome van sterkte wijzigingen, en dus naar de effecten van sturing op basis van beleidsprioriteiten die al dan niet ook een vertaling krijgen in geormerkte budgetten of sterkte. Daaruit kan voorzichtig worden geconcludeerd dat sterke landelijke sturing, beleidsmatig en/of met extra sterkte, op specifieke thema's of vraagstukken (jeugd, geweld e.d.) wel degelijk effect sorteert. Zowel in termen van verhoogde aandacht en inspanningen in korpsen als de daarmee verbonden 'output'. Dat geldt niet voor extra inzet op een heel brede taakstelling, zoals het geval bij wijkagenten. In lijn met hun taakopdracht laat zich de invloed van extra output lastig zichtbaar maken.